

Nro. 27.

**A' FELS. CSASZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.**

Indúlt Bétsből , Kedden Aprilis 2 - ik napján
1805 - ik elztendőben.

B é c s .

Előre meg mondtuk a' Magy. Kurir Februar. 5-dik napján, költ 11-ik újság darabunknak második lapján, hogy a' paraszt kalendariom szerint, ha Gy. Sz. B. Asszony napján az ég kárpitya tiszta, és a' nap fénylő sugarait a' földre ki terjeszti, kemény és tartós tél következik. A' múlt télnek keménysége ellen ugyan nem panaszkodhatunk; de hogy hosszasan tartott, valamint minden tselédes gazda, úgy kiváltképen való módon a' barom tartó emberek magok károkön tapasztalták. Minekutánna a' mult Martzius hólnapjának első negyedében, egynehány napig tartó kellemetes meleg napok követték volna az

időnek szüntelen változott járását; hirtelen fel támadt a' hideg és fagyhaló északi szél, és a' múlt héten, bátor az ég kárpitja tellyes vólt tsil- lagokkal: meg is mindazáltal mindenkor éjfél után hóval tellyes fellegek borították azt el, 's virad- tig valamint a' hegyeket és térségeket, úgy a' há- zak fedelezetjeit is fejér szinnel vonták bé, melly miatt mindenekbe, a' kik a' szük esztendőnek sul- lya alatt nyögnek, nagy nyughatatlanság és féle- lem öntődött. De él még a' Magyarok Istene, a' ki mikor bal kezében sujtóló vesszőt tart, akkor jobb kezével az el tsüggetteket fel szokta emel- ni. — Tegnap reggeltől estig ismét kellemetes idő mutogatta magát, ma komor és kedvetlen nap van, de reményljük hogy az eddig kegyetlenke- dett északi szelet kellemetes meleg déli szél fogja fel váltani.

M a g y a r O r s z á g.

N y i t r á r ó l Martzius 25-ik napján. Melly igen betsüllye a' mí kegyelmesen uralkodó Fels. Fejedelmünk a' hasznos és érdemes hazafiakat, kik szép talentomaikkal, és virtusaikkal mások fe- lett ékeskednek, tsak nem minden nap örvendez- ve tapaszta-lyuk. Most legközelebb Fő Tisztelen- dő W u r m J ó s e f Urat, a' ki itten a' nevendék Papságnak az Isteni Tudományokban bölts és szor- galmatos Tanítója vala, szép, jeles 's nagyra ter- mett természeti tulajdonságaira nézve az Egri Ér- seki Kaptalannak egyik tagjává tenni méltózta- tott kegyelmessen. — Minden józan érző sziv ör- vendez, hogy ezen jó Ur, szép eszének, nagy érde- meinek, és jeles, kedves és kellemetes maga vise- letének illő jutalmát veszi: de egyszersmind fáj-

lallyuk, hogy ez a' drága jó lelek töllünk olly
messze távozik s. a. t.

S á r o s N a g y P a t a k, Martzius 5-dikén.
Valamint hazánknak, a' mint halljuk, egyéb ré-
szeibenn, úgy e' mi vidékünkön is, mind az ősz
vége, mind pedig az egész tél különös változások-
kal folyt. A' száraz ősz után, mihelyt a' kedvet-
len tél bé következett, ritkán vólt tsak két vagy
három napig is egy formán tartó idő. A' reggel
vidámon feltámadt nap eleibe, már dél felé ko-
mor fellegek vonultak; estve felé vagy essöt vagy
havat öntöttek; éjszakára eltűnvén, az eltakart tül-
lagos eget előttünk fel-fedezték, virradtára a' mord
éjszaki szél orditással fel kelvén, a' lotsos földet
őszve-fagyalta, 's bennünket tsípös hidegével, dra-
ga pénzért füllött házainkba rekesztett. Különös
vólt az is, hogy az el múlt Karátson első napjá-
nak estvéjén, a' mikor a' Hegyallyán hó esett,
napnyugot és észak között egynéhányszori villá-
mást is láttunk, melly dolog egyéb eránt tsak ritka,
de nem szokatlan: mert leg közelébb 1799-ikben
is, éppen Karátsony előtt való estve, a' mikor a'
hó sürün esett, a' villamás, még pedig igen szem-
betűnő lobbadozásaiival, a' napkeleti láthatárt kö-
rül futotta, 's estveli 6 orától fogva 9 óráig tar-
tott. — Az illy különös változásokkal folyt tél,
nálunk, azon kívül, hogy komor unalmat hozott,
fő-gyengeséget, hideglelést, és szemfájást okozott,
úgy hogy ritka vólt közöttünk az, a' ki a' szem-
nek nyavalyáját, melly előszször az egyik, azután
a' másik szemet vérrel borította - el, elkerülhette
vólna. E' nyavalyában sokaknak használt váro-
sunk' tanúlt Patikariussa Nemes Török Jó'sef, ki egy
magatúl talált szem-viznek nemével, a' szemnek

gyűlladását megszüntette 's a' vért arról el-ozlatta.

Frantzia Ország.

Azoknak a' Párisi Zsurnalistáknak, a' kik a' Filozofusok, Protestáns valláson lévők, 's több e'féle emberek ellen kikélvén, őket ragalmazták, és tsufos nevekkel illették, mint a' millyen volt a' *Journal des Debates* Redactora, 's több vele egy húron pendültek, tudtokra adatta a' Policia Minister, hogy az illy vissza élesek nem tsak helybe nem hagyja a' Fő Kormányfő, sőt inkább erőssen tilalmazza, és érdemek szerént, ha meg nem szűnnek, meg is fogja büntettetni. —

A' miképen a' közelebb múlt Mártziusnak első napján költ Magy. Kurirnak 18 ik darabjában fel jegyzettük, három testvér hugjai vannak I. Napoleon Franczia Császárnak, úgymint: Eliza, vagy Ersébet, Mária Paulette, és Annuncia de Karolina. Az első, úgymint Bonaparte Eliza, egy Olasz Országi születésű Párisi Kereskedőnek és egyfzersmind pénzváltónak Bacciocchi Felixnek adatott 1797-ik esztendőben házas társúl. Valamint több testvérjeit, Luciant és Jeromost kivévén, úgy testvér hugainak ferjeiket is nagy méltoságra emelte Napoleon Fr. Császár. Feldmarfal Murat Sogorát herczeggé, és Franczia Fő Admiralissá tette; Bacciochit, ámbár soha fegyvert nem vifelt, még is Generálisságra és Senatorságra rúgtatta, leg közelebb pedig, úgymint Martzius 18-ik napján, ugyan ötöt, Olasz Országban a' Piombinoi Herczogséggel (Principatu Plumbinensi) ajándékozta meg. — A' megtartó Tanátshoz e' tárgy.

ben, a' törvénytevő Tanács eleibe terjesztette. — Ez az új Constitutió 87 cikkelyből áll. Az első a' 10-ikig, a' közönséges meghatározásokat foglalják magokban — a' 10-iktől fogva a' 15-ikig azon Republikának territorialis felosztását, és a' vokfoló jussokat — a' 15-iktől fogva a' 38-ikig a' Törvénytevő Tanácsot, ennek hatalmát és kötelességeit — a' 38-iktől fogva a' 62-ikig a' R a t h s p e n s i o n a i r n a k avagy első miniszternek kötelességeit (Miben állyanak ezek, alább megmagyarázzuk) — a' 62-ik a' 69-ikig a' tartománybéli Kormányzókat — a' 69-ik a' 87-ikig a' birói hatalmat.

Az egész Constitutionale Planumnak fundamentomos foglalatya a' következőkből áll: A' nemzetnek boldogsága (illy kifejezésekkel adatik elő annak előjáró beszédjében) azon bölts törvények által eszközöltetik, a' mellyeket az magának ad. A' törvény, minden személyválasztás nélkül minden polgárnak egyenlő juss enged, 's egyenlő kötelességek alá veti. — Semmi uralkodó vallás nints ezen Republikában, minden vallású polgárok egyenlő védelem alatt vannak. — Senkit sem lehet a' törvényen kívül leárestálni. — A' Feudale jus örökre el töröltetik.

A' Batava Republikának földje 8 osztályokra leszen felosztatva. — A' törvénytevő Tanács következő titulussal fog élni: *H u n H o o g m o g e n d e , v e r t e g e n w o o r d i g e n d e h e t B a t a a f f c h G e m e e n b e s t*, az az: ö Hatalmasságok a' Batava Republikának Képviselei; a' Gyűlés pedig evvel: *H a t a l m a s U r a k* — A' Batava Republikának Suveranitását avagy Majeftá-

sát a' népnek képviselői, és a' Rath pensionarius fogják repræsentálni.

A' törvényeknek készítése a' Képviselők Gyűlését illeti. Ez a' Gyűlés 19 tagból álló lesz, a' kik minden harmadik esztendőben a' tartománybeli Kormányzésekől választattatnak, illy formán, hogy Hollandia hetet, Zelandia egyet, Utrecht egyet, a' több tartományok pedig mindenik kettőt. — A' Gyűlés tagjait a' voksal bíró polgárok, és 30 esztendőn felül valók között kell választani. — Minden tartománybeli Kormányzék négy illy tagokat választ ki a' maga kebelében, a' kiknek neveiket a' Raths-Pensionariushoz küldi, és ez azoknak számát kettőre szorítja, 's e' kettő között választ végre a' Kormányzék egyet.

A' Törvénytévő Tanács Gyűlését a' Raths Pensionarius nyitja fel, mellynek Előülőjét maga választja a' Tanács a' maga tagjai között. Ebben a' Gyűlésben mindenkor jelen kell egy Greffiernek, az az, Titoknoknak lenni, a' kit a' Raths-Pensionarius, és két Tanácsban nem lévő személyek választanak. — A' nemzeti képviselők Gyűlésének végzéseit az Előülő és a' Greffier magok kezek alá írása által erősitik meg. — Ez a' Gyűlés csak az olly tárgyakról fog tanácskozni, a' melyeket a' Raths-Pensionarius, avagy az első Status minister eleibe terjeszt, és azt vagy helybe hagyja, vagy minden változtatás nélkül megveti. — Hogyha a' N. Képviselőknek Gyűlése az eleibe terjesztett törvényt helybe hagyja, arról mingyárt tudósítja a' Raths Pensionariust, 's reá bizza annak ki hirdettetését és eszközöltetését. — Hogyha pedig azon eleibe terjesztett tör-

vényt bé nem veszi, azt is tudtára adja azon Fő Tisztnek az okokkal egyetemben, a' ki azt megváltoztatva ismét eleibe terjesztheti azon Gyűlésnek. — A' N. Képviselőknek Gyűlését illeti az a' jus, hogy ők a' Statusnak azon szükségéről, jövedelmeinek öregbítéséről, 's több e' félekről, a' mellyeket a' Status Pensionarius eleibe terjeszt, tanátskozhasson, ez a' Gyűlés adhat a' halálra szententziáztatott bűnösöknek is grátiát, avagy kegyelmet.

A' békeféliges, aliancialis, és commercialis traktáknak meg erősítése is ezen N. Képviselőknek Gyűlését illeti. Az illyetén traktáknak titkos tikkelyei ugyan nem tartoznak ezen Gyűlés megállítására vagy meg erősítésére: az illyetén tikkelyek mind az által nem lehetnek a' közönséges tikkelyekkel ellenkezők, és a' Batava Respublica határainak meg kissebbítését, avagy öszvébb való szorítását sem tárgyazhatták — Hatdat sem lehet a' Status Pensionariusnak magától mások ellen indítani, hanemha előre helybe hagyja azt a' N. Képviselőknek Tanátsa.

Ö Hatalmasságok, tudniillik azon Gyűlésnek tagjai, rendszerént kéttzer gyűlnek öszve egy esztendőben, úgymint Aprilis 15-ik napjától fogva Junius 1-ső napjáig, és December 1-ső napjától fogva, Januarius 15-ik napjáig. Mindazáltal ha a' körülállások úgy kívánnyák, rendkívül is öszve hivathattya őket a' Status Pensionarius. Ezen Gyűlés tagjainak egyharmad része, minden esztendőben, December 1-ső napján a' maga hivatallyát le teszi. — Minden tagnak 3000 forint fizetése lesz esztendőnként. — A' hivataljokat le tévő tagokat ismét, és másszor is lehet azokká választá-

ni. — Ezen N. Képviselőknek gyűléseit és üléseit mindenkor a' Status Pensionarius oszlattya él. — (A' többita' jövő Posta napon.)

Orosz Birodalom.

A' Szenátusban ilyen ujj intézetek estek mostanában. Még az 1796-ik esztendőben állított vólt fel Pál Császár ezen Szenátusban három osztályokat, határozatlan időre, olyan rendeléssel, hogy ezek tsak a' hátra maradott tárgyaknak elvégezéssekkel foglalatoskodjanak, a' milyenek a' Szenátusnak minden Osztályainál, nagy számmal találtattak. Ez az intézet, bár mi hasznosnak tettzett is eleinten, és bár mi tüzeffen munkába is vétetett, tsakugyan meg nem felelt egy 's más akadályok miatt a' lefolyt 8 esztendők alatt a' feltett tznélnak. Erre nézve jónak találta Sándor Császár a' 3 ujj, de tsak ideig való osztályokat ismét eltörlni, és helyekbe a' Szenátust 2 ujj de valóságos 's állandó osztályokkal nevelni. — Méltó leszen ez uttal ezen roppant nagyságú Birodalomnak Fő Tanátsáról, a' Szenátusról, a' következőket megjegyezni: —

Allez, a' mostani ujj intézet szerént 9 osztályokból, a' mellyek közzül, 6 Petersburgban, 3 Moskauban tartja üléseit. A' Pétersburgi részit 62, a' Moskauit 25, és így az egész Szenatust 87 Szenátorok teszik, a' hová járulnak még minden osztályban 3 Titoknokok, 's minden osztálynak van egyegy Prokurátora. Ha minden ide tartozó személyeket öszsze veszünk, tsak a' valóságos Szenatusnál 900 tiztviselőket találunk, pedig a' hova még néhány hivataloknak tagjai nintsenek számálva, a' mellyek bizonyos tekintetben oda tartoznak, milyenek a' Status Archivuma, a' Kurirok,

's egyébek. A' 9 osztályokra kivántató költség, a' 87 Szenátorokat ide nem értvén, 700735 Rubellekre telik elztendőnként. Hogy a' munkát annál inkább győzhesse a' Szenátus, egyéb jó rendelések mellett, rá nézve az innepnapok száma is annyira szállittatott-le, a' mennyinek megtartása az iskolákban rendeltetett, a' mellyek t. i. az Egyházi nagy innepek, a' Császár thronusra való lépésének, megkoronáztatásának, a' Császár 's a' két Császárné születéseknek napjaik, a' mellyek mind egygyütt 31 napokat tesznek az eddig való 62 helyett.

J e l e n t é s.

Vóltak ugyan ez ideig, mind irásban, mind nyomtatásban, a' Helvetziai Vallás-tételt-tartó Szent Ekklesiák' lelki Tanítói' kezekben olly könyörgések, mellyekkel az Uri Szent Vatsorával való élést meg előző hat pénitentiális heteken éltek: mindazonáltal, mind az irás' olvasásának bajos vólta, mind pedig az, hogy azok, mellyek ki nyomtattattak, tsak némelly hetekre, 's nem egész elztendőre valók vóltak, néminémü hijjánosságot okozott. En e' végre, mind az első nehézség' elhárítására, mind a' második hijjánosság' kipótolására, készítettem egy könyörgéses-könyvet illy cím alatt:

Szent Gyülekezet

K Ö N Y Ö R G É S E I

Hat Penitentiális Heteken

Két Darabokban, mellyek mintegy 30 árkusokból fognak állani. Az első darabban vagynak együtt Téli, Húsvét és Pünköszt előtt; a' másodikban, Nyári, Advent, és Karácsony előtt való Penitentiális könyörgések: mellyek az ar-

ra rendeltetett vi'sgálás által helybe hagyattatván, már Kassánn sajtó alatt vagynak, 's az első darab Húsvétre, a' második Pünköstre, ha tsak valamelly akadály meg - nem hátráltatja, készen leszen. Adott ugyan már ki illy nemű munkát, néhai Tiszt. Kömlei János Ur: de reménylem, hogy a' mellett is ezen én Könyörgéseim, mellyeket a' szent alkalmatosságokhoz közelébb alkalmaztatni igyekeztem, szükségen kívül valók nem lesznek. — Bátorodom azért e' munkámat, a' Helv. Vallás-tételt-tartó Szent Ekklesiák' T. T. Tanítóinak ajánlani 's jelenteni, hogy a' kiknek erre szükségek leszen, méltóztassanak valamelly bizonyos alkalmatosság által nálam magokat jelenteni, 's ugyan akkor, minthogy Prænumeratióra nyomtattatok, az árát, melly a' nyomtatásnak rendkívül való drágaságához képest 1 Rf. és 30 k.ra vagyon szabva, el küldeni. Én a' nyomtatványokat, vagy a' Pünkösti, vagy az aratási innen adattatandó alkalmatosságok által, kezekhez szolgáltatatom. Minthogy pedig azon helyekről, mellyek vagy a' Tiszán, vagy a' Dunántúl vagynak, az előre való pénzt most hamarjában bé küldeni nem lehet: e' végre nevezetesebb helyekre, mint Debretzen és Pest, nyomtatványokat, mihelyt a' sajtó alól kikerülnek, küldeni fogok: hogy ott azokat, a' fellyebb tisztelt Ekklesiák Lelki Tanítói, ha tetsszeni fog, megszerezhessek. Írtam Sáros Nagy Patakonn 1805-ikben Mártziusnak 11-dik napján.

Nagy Ferentz,
Prédikátor, most a' Réf. Collegiomban. H. Professor.